

פרידמן, מרדכי ("מרדי")

בן דוב וצפורה. נולד ביום כ' באדר ב' תרצ"ח (23.3.1938) בחיפה. מצד אביו — דור ששי בארץ, ממשפחה חסידית וחלוצח ענף-היין ("יקבי פרידמן") ומצד האם — נין לחלוצי רחובות. נתחנך בבית-הספר היסודי הדתי "יבנה" ובבית-הספר הריאלי בחיפה. לאחר-מכן, כדי להשלים את חינוכו בתיכון, יצא לפרדס-חנה. בפנימיה שבבית-ספר זה היה נחבא אל הכלים וצנוע — ואלו התכונות חיבבוהו על הכל. את רעיתו-לעתיד מצא גם כן במקום הזה והיא בת למושב גן-השומרון.

באוגוסט 1957 גויס לצה"ל והתנדב לחיל-הצנחנים. כחניך מצטיין סיים קורס מ"כ, ומשם נשלח לקורס-קצינים עד שלבסוף הגיע לדרגת סגן. אולם למרות היותו מסור לצנחנים החליט לבחור בלימודי-ההנדסה. בכוחות עצמו ובעזרת אשתו היה חוטף את דמי-לימודיו בטכניון העברי בחיפה. תקופת-לימודיו היתה קשה עליו כי היה על כתפיו גם עול תשלום חובותיו 'כקצין-צנחנים במילואים ואף עבודה בחופשות כטרקטוריסט בסדום. בכל זאת מצא זמן להקדיש למשפחתו ולבוא לעזרת כל חבר נזקק. את הפקולטה למכונות סיים בהצלחה רבה והתחיל לעבוד כמהנדס לתיכנון ולהנדסה תעשייתית. בעבודתו המקצועית התפתח עד מהרה והצליח וברצונו היה לרכוש נסיון נוסף; לשם כך היה עובד כמהנדס מייעץ "פרטי". מסור היה למשפחתו, לעבודתו וללא גבול גם לעמו ולמולדתו. בכל פעם שהגיע אליו דבר התנכלויות אויבינו בגבולות שאף לגמול להם. מדי פעם היה נקרא למילואים ובמסגרת זו היה גם בזמן מלחמת ששת הימים. ביום השני לקרבות, הוא כ"ז באייר תשכ"ז (6.6.1967), בקרב שנערך בדרך שכם שירת כסגן מפקד פלוגת חיל-הצנחנים ובקרב זה נפל אחרי מלחמה של אומץ-לב ובטחון. הניח אשה, בת ובן. הובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי שעל הר-הרצל בירושלים. הרמטכ"ל ציין אותו לשבח על גילוי אומץ-לב ודביקות במטרה — וכך תואר המעשה בתעודת הצל"ש: "ביום 6 ביוני 1967, בקרב על שחרור-ירושלים, לחם סגן פרידמן מרדכי ז"ל כסגן מפקד-פלוגה ביחידת-הצנחנים. במהלך הלחימה נעצרה יחידתו מול עמדה מבוצרת והנסיון לשתקה הסתיים באבדות. סגן פרידמן מרדכי ז"ל הסתער בעצמו על העמדה כדי לחסלה ובעמדה זו נפגע ונהרג". הוא לחם יחד עם פקודיו והיה לא רק מפקד כי אם גם חבר המוכר ומכובד כ"מורדי". בספר "מאורות גבור" של מפקדת הצנחנים הוקדשו עמודים לתולדותיו ולתיאור קיבו האחרון. בטאונה של הסתדרות המהנדסים בישראל ("דמהנדס") הוקדש לזכרו.

פרידמן מרדכי ז"ל

נולד בא"י ב־1938. למד בביה"ס הריאלי בחיפה, בתיכון־חקלאי
בפרדס־חנה, ובפקולטה להנדסת מכונות בטכניון * באחת מסמטאות
דרך שכם שבירושלים נפצעו צנחנים מסתערים. מרדכי הצליח
לחלצם תחת אש אויב. אח"כ הסתער יחידי על עמדה ירדנית
שעמדה בדרכם של חיילינו.

הסתערות יחיד לעבר עמדת האויב

אותו לאחר-הסמל היה מת- "מורדי" התרומם שוב, שלח צרור ארוך אל תוך הסימטה והתנפל על הפצוע. הוא גרר אותו אל מא- חורי קיר האבנים והשאירו בידי החובש. מאחור כבר נשמע שאון השלשלאות של הטנק המתקרב ומורדי הוציא רימון יד מחגורתו והתקרב שוב אל פינת הבית. הוא שלף את הנצרה, השתופף קדימה, שלח צרור אל עבר עמדת המקלע, אי-שם במעמקי הסימטה, ואז נפגע בחזהו. הוא נפל אט-אט על ברכיו ואז, התפוצץ בידו הרימון שעמד להשליך...

דקות ספורות לאחר-מכן הגיע הטנק אל פתח הסימטה כשהוא שולח מספר פגזים, בקצב מסחרר, אל עבר מקור האש. אחר הש- תררה דממה. אותה דממה מוזרה, שדומה כי תמיד היא באה בעק- בות הקרב. האנשים, המומים למחצה על-ידי מהירות האירועים, קמו אט-אט על רגליהם והחלו נעים שוב לעבר החומה. ומורדי פרידמן היה מת.

על לחימתו בקרב על ירושלים, על הסתערות-היחיד שלו לעבר ה- עמדה הירדנית, מוענק לסגן מרדכי פרידמן ז"ל ציון לשבח מאת הרמטכ"ל.

אריה אביר

בלילה אור יום ג' החלו צנחניו של מוטה פורצים אל ירושלים המזרחית.

היה זה אחד מלילות הלחימה הקשים ביותר של צה"ל. הירדנים נלחמו כאחוזי פלצות. מן הסתם דימו, כי ירושלים מותקפת על-ידי מאות אלפי צנחנים ישראלים. אך למעשה הסתערו עתה ברחוב החשוך כמה עשרות בלבד. היו אלה חיילי הפלוגה הראשונה, שאמורים היו להגיע בדרך שכס אל שער הפרחים בחומת העיר העתיקה.

בנועם מגדר אבנים אחת אל משניה, שטפו הצנחנים, העמוסים לעייפה בנשק וצידו אל יעדיהם.

אש מעומק הסימטה

צנחנים שטיהרו חצרות ועמדות מקלעים נראו רצים סביב פינות הבתים, מריקים את רובי ה א פ- א נ. שלהם ומטילים רימוני יד אל תוך אשנבי הירי.

שני טוראים וסמל שעטו דרך ברד אש המקלעים, הגיעו אל פתח אחת הסימטאות ופנו חדות ימינה, אל מקור האש הכבדה, שניתכה ללא הפסקה. לגיונר הרוג היה שרוע ליד המדרכה והצנחנים נראו נופלים לידו כשהם זועקים לעזרה. סמל המחלקה נהרג במקום, ידו של אחד הטוראים נקטעה ואש המקלעים והרנ"ט עדיין נש- לחה ברעם מתוך הסימטה החשוכה.

סגן מפקד הפלוגה, סגן מרדכי פרידמן, רץ מטרים ספורים לאחר והזעיק טנק. "צדד אתהתותח!" קרא לעבר החייל שבצריח "צדד את התותח והכנס פגז מיד כשאתה מגיע לסימטה".

האש שנשלחה מן הסימטה היתה פרועה ושופפת וצנחני הפלוגה כרעו ברך בצד הבתים, מתנשמים בכבדות, מצפים לטנק שיבוא וישת- קה. ממרכז הכביש, תחת ברד הכדורים הזוהר, עלו גניחותיו של הפצוע.

"אני הולך", קרא אותו רגע מרדכי, נשוי, אב לבן ולבת. הוא הס- תער אל מרכז הכביש, תפס את סמל המחלקה שטוף הדם ונשא